

UZŅĒMĒJVIDE NOVADĀ

Katram savs skaistums!

Tā par stādiem teic SIA „Stādaudzētava Inčukalns” saimnieks Nīks Ozols, atbildot uz jautājumu, vai viņa stādaudzētavā atrodami arī kādi eksotiski augi. „Tikai pāris un tikai mana paša priekam. Katram stādam ir savs skaistums un vieta dārzā,” uzsver N.Ozols.

Tie nedaudzie stādi, par kuriem laikrakstam „Novada Vēstis” intervijā minēja Nīks Ozols, ir pietiekoši interesanti, lai tos apskatītu. Lai arī lauru lapas atrodamas katrā virtuvē, ieraudzīt iespaidīga lieluma lauru lapu koku ir interesanti. Turpat blakus greznojas citronkoks, un uzņēmuma īpašniekam ir patiess prieks, ka tas dod arī augļus. „Tēja ar pašizaudzētu citronu noteikti ir daudz garšīgāka,” smejojot piebilda N.Ozols.

Blakus divus metrus garajam eņģeļtaures augam, pilnam ar krāšņiem ziediem, stāv pavisam necils augs, tomēr nepareizs ir pirmais iespaids – necils. Tas pilnībā attaisno savu nosaukumu – Sarkstošā mimoza. Pieskaroties auga lapām, tās tūdaļ kautrīgi aizveras un tikai pēc dažām minūtēm atveras vaļā.

Jautāts, vai šos un citus augus kādreiz apmeklētājiem paredzēts rādīt ekskursijas veidā, saimnieks atbild: „Tam gluži vien-

Foto: Jana Bunkus

SIA „Stādaudzētava Inčukalns” saimnieks Nīks Ozols pie viena no saviem krāšņākajiem augiem – eņģeļtaures.

kārši nesanāks laika. Stādaudzētavai gadā ir trīs ļoti intensīvi darba mēneši, kuru laikā jāpārdod viss izaudzētais, tādēļ nesanāk apmeklētājus konsultēt par viņiem interesējošiem augiem. Šie trīs mēneši ir piepildīti ar darbu septiņas dienas nedēļā. Pārējo gada laiku gatavojamies šiem trim mēnešiem.”

Sākums intensīvs

Nīks Ozols savu darbību stādaudzētavā sāka 1997.gadā, pārņemot saimniecību no Inčukalna virsmežniecības. „Mana specialitāte ir rūpnieciskā puķkopība, kuru apguvu Bulduru dārzkopības tehnikumā. Pirms tam strādāju kokaudzētavā „Baltezers.” Piedāvājums pārņemt šo saimniecību man šķita saistošs,” stāstīja saimnieks.

Toreiz gan audzētavā piedāvātais klāsts krasi atšķīrās no tā, kas pieejams tagad. Ja sākotnēji audzētavā vairāk bija eglu stādu stādījumi, kā arī siltumnīcas ar tomātiem un gurķiem, tad šodien no tā visa pāri palikušas vairs tikai siltumnīcas.

„Sāku ar koku un dekoratīvo krūmu audzēšanu. Vēlāk klāt nāca puķu stādi. 2000.gadā sāku īrēt siltumnīcas arī Rīgā, tur audzēju stādus uzņēmuma „Rīgas dārzi un parki” vajadzībām. Tomēr pēc sešiem gadiem nolēmu,

ka labāk attīstīt audzētavu šeit, nekā tērēt laiku un līdzekļus braukājot uz Rīgu,” skaidroja N.Ozols.

Arī šodien audzētavas saimnieks šo lēmumu uzskata par pareizu, tomēr saikni ar Rīgu galīgi nav izbeidzis. Ja pastāigāsieties pie Operas, pa Līvu un Jēkaba laukumiem, uzmetiet skatu krāšņajām un krāsainajām puķu dobēm. Visi stādi nākuši no N.Ozola saimniecības. „Piedalījos konkursā un uzvarēju. Noteikti tā darīšu arī nākamajā gadā.”

Šobrīd stādaudzētavas platība ir septiņi hektāri, no kuriem daļu aizņem arī siltumnīcas, zāliens un saimniecības ēkas.

Cik nopelnīts, tik ieguldīts

Lai attīstītu saimniecību, nepieciešami lieli līdzekļi, tomēr N.Ozols šos gadus izturējis bez kredītsaistībām. „Viss, kas ir nopelnīts, ir ieguldīts, lai attīstītos un pilnveidotos. Sākotnēji skeptiski izturējos pret Eiropas Savienības projektiem, tie šķita kaut kas pārāk liels un nerasniezdams. Biedēja arī papīru rakstīšanas. Tomēr, pabraukājot pa semināriem un paklausoties kolēģu viedokļus, sapratu, ka jāmēģina startēt arī šajā virzienā. Man izdevās. 2009.gadā apstiprināja pirmo projektu, kura rezultātā tapa četras jaunas apsildāmās siltumnīcas ar kopējo platību - 2250m². Lai izaudzētu labu stādu, nepieciešami attiecīgi apstākļi un tehnoloģijas,” uzsvēra saimnieks.

Tagad realizēts jau otrs projekts. Tas devis iespēju iegādāties aprīkojumu, veikt

izbūvi.

Tā kā intensīvākais darbs stādaudzētavā norit no februāra līdz jūlijam, darbā tiek pieņemti sezonas darbinieki. Patstāvīgā darbā saimniecībā ir viens darbinieks Viesturs, kurš ir liels atbalsts. „Es varu piedāvāt darbu uz noteiktu laiku, lielāko daļu cilvēkus tas neapmierina. Speciāla izglītība, lai strādātu audzētavā, nav nepieciešama. Lai laistītu un stādītu var iztikt arī bez izglītības. Problēma ir ar iniciatīvu, ja strādā tādā mazā uzņēmumā, nepietiek tikai ar to, ka izpilda norādījumus. Pašiem jāpaskatās arī pa labi un kreisi – kur prasās kaut ko izdarīt. Galvenais, lai es cilvēkam varu uzticēties un redzu, ka viņš tiešām grib strādāt. Ja man jāpieņem darbā vēl viens darbinieks, kurš pieskata citus, tad tie citi ir jāmaina. Es saprotu, ka alga nav miljons, bet, ja cilvēks pat minimālo algu nespēj godam nopelnīt, tad viņam jāiet prom. Labos darbiniekus cenšos ilgāk noturēt, tomēr šajos laikos ir grūti ar papildus samaksām, kaut gan arī tādas iespējas ir, ja darbinieks labi strādā. Turklāt stādus darbinieki var iegādāties lētāk.”

N.Ozols regulāri dodas pieredzes apmaiņā pie saviem kolēģiem gan Latvijā, gan ārpus tās robežām. „Iespaidīgākais, kas palicis atmiņā, ir siltumnīca, kur koridors vien ir vairāk nekā kilometru garš. Pašas siltumnīcas – 40 hektāri. Tomēr tas nav mans sapnis, jo visu to pašu var izvērst arī mazākās siltumnīcās mazākā platībā. Nākotnē plānoju attīstīt tehniku un tehnoloģiju, lai mazāk ar rokām būtu jādara. Top automātiskā laistīšana. Latvijā ir maz speciālistu, kuri to var uzbūvēt vai konsultēt. Tāpēc tas tik viegli un ātri nepietiek,” skaidroja N.Ozols.

Noslēgumā saimnieks piebilst, ka uzņēmums Inčukalna novadā jūtas labi. Sākotnēji, domājot par uzņēmuma izaugsmi, N.Ozolam šķitis, ka liels mīnuss ir tas, ka audzētava neatrodas ceļa malā, klientiem pamanāmā vietā. Tagad viņš domas mainījis, jo popularitāte krietni pieaugusi. „Vislabākā reklāma tomēr ir pašu cilvēku uzslava un ieteikums radiem un paziņām apmeklēt tieši šo audzētavu. Sadarbību ar pašvaldību arī izveidojusies pozitīva, vienīgi gribētos, lai Inčukalna centrā būtu vairāk dobjū ar skaistām puķēm...” smējoties uzsvēra audzētavas saimnieks.

Jana Bunkus

Praktiski padomi. Rudens darbi dārzā.

Iesaka Niks Ozols

- Sagrābtās lapas, nezāles, nopļauto zāli, bojā gājušos dārzenus un augļus jāber kompostā. Tas būs lielisks mēslojums pavasarī. Vislētāk satrūd ozollapas un vītollapas, tāpēc tās labāk kompostā nebērt. Lai komposts ātrāk sadalītos, iespējams lietot arī dažādus speciālos līdzekļus – kompostētājus. Kompostam jābūt mitram, tāpēc to dažreiz pat var salaisīt.
- Jāsāk stādīt sīpolpuķes, kā arī pēdējais laiks peoniju stādīšanai. Sīpolpuķes jāsastāda līdz oktobra vidum. Šajās dobēs droši var pievienot kompostu, kūdras piemaisījumu vai pelnus. Tur, kur zeme ir mālaināka, piemaisa kūdru. Tas padarīs zemi irdenāku, tiks veicināta tās vēdināšanās. Mālaina zeme puķēm nepatīk, jo ir blīva un smagnēja, turklāt ar maz barības vielām.
- Krūmi jāpārstāda tad, kad sāk birt lapas. Rododendrus pārstādot jātaisa liela bedre (ne dziļa). Jāpieber liels daudzums kūdras. Ja nav slinkums aizbraukt uz mežu, tad var savākt augsnes virskārtu un piemaisīt pie zemes vai mulčas vietā kā virskārtu. Ja rododendru nepaspēj pārstādīt vēlā rudenī, tas jādara agrā pavasarī. Jārūpējas, lai rudenī rododendrs būtu saņēmis pietiekoši daudz mitruma, pretējā gadījumā viņš var nepārziemot. Rododendrs ziemu var neizturēt arī tāpēc, ka rudenī nav pareizi sagatavota zeme.
- Šobrīd vislabāk stādīt, jo zemē ir pietiekošs mitrums.
- Gumus vislabāk uzglabāt sausā vietā. Gumi nedrīkst arī iekalst. Tādus gumus jāiepako

kūdrā. Tomēr, katrs gums jāuztur savos noteiktos apstākļos. Lai to izdarītu pareizi, nepieciešams iepriekš paaugstināt un iedziļināt šajā jautājumā. Vai gumi pārziemos, ir atkarīgs ne tikai no tā, kā tie ir uzglabāti ziemas laikā, bet arī, cik labos apstākļos tie auguši aizvadītajā sezonā.

- Gladiolu sīpolus labāk uzglabāt siltākā vietā.
- Mēslošanas darbus dara pavasarī. Var lietot gan dabīgos, gan sintētiskos mēslojumus. Organiskais mēslojums uz ilgāku laiku pabaro augsni. Minerālmēslos lieto, ja efektu vēlas panākt ātrāk.
- Krūmus vislabāk stādīt rudenī, jo pa rudenī tie jau iesakņosies un pavasarī skaisti uzplauks. Tie krūmi, kurus iestāda pavasarī, iesakņojas lēnāk, līdz ar to arī salapo vēlāk.
- Ja tiek veidotas jaunas dobes viengadīgajiem augiem, tad augsni iebaro pavasarī. Komposta zemi iestrādā augsnes virskārtā, lāpsta dziļumā. Darot to rudenī, riskējam ar to, ka visas labās barības vielas izskalosies.
- Pēc krūmu ziedēšanas, tos ieteicams apgriezt. Ja krūms ir pāraudzis, to var vairāk apgriezt, tādejādi atjaunojot formu. Krūmus var griezt arī ziemā, ja vien krūms, protams, nav iesnidzis.
- Par cīņiņu ar krumjiem un citiem dārza nelabvēļiem grūti ko ieteikt. Pilnībā no sava dārza aizdzēst krumjus, riskējot ar to, ka ieviesīsies zemesvēži, kas bojās augu saknes. Gan vieni, gan otri ir lieli kaitnieki. Kurmis iznīcina kukaiņus un tārpus, bet neēd augu daļas.

Laikraksts “Novada Vēstis” saņēmis Vangažu iedzīvotāja Andreja Mazina vēstuli, kurā viņš pauž savu viedokli.

Par jaunatnes audzināšanu

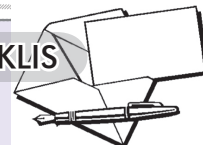
Viena no neapšaubāmajām atziņām, ko apstiprina Latvijas brīvības cīņu gaitas un II Pasaules kara notikumi Latvijā, ir tā, ka, aizstādot savu zemi, latviešu karavīrs ar sevišķu varonību bieži ir guvis pārliecinošas uzvaras pār skaitā un aprūpojuma ziņā stiprākiem pretiniekiem.

1919.-1924.gada iesaukuma puīši vēlāk kļuva par pamatu leģionam. Tā bija Latvijas laikā audzinātā jaunatne, ļoti inteligenta un dziļi patriotiska. Vakara jundu tāpat kā Latvijas armijas leģionā, nobeidza ar korāli „Dievs kungs ir mūsu stiprā pils” un Latvijas himnu.

Šo paaudzi jau skolā mācīja cienīt atbrīvošanas cīņu dalībniekus un viņu piemiņu.

6.martā tika pieminēta pirmā armijas virspavēlnieka Oskara Kalpaka nāves diena. Tika pieminēta Kauguru kauja, kad 1919.gada 18.maijā kapteiņa Zolta vadībā tika izcīnīta dramatiskā kauja brīvības cīņu laikā. Tika rīkotas tikšanās ar atbrīvošanas cīņu dalībniekiem skolās. 5.-6. klasē notika militārā apmācība, darbojās mazpulki, skauti, jaunsargi, kuri labi zināja Latvijas vēsturi

IEDZĪVOTĀJA VIEDOKLIS

Jauniešiem ir jābūt izglītotiem, fiziski un morāli izturīgiem, jāzina Latvijas karavīru vēsture, jābūt gataviem aizstāvēt savu zemi. Jaunsargu vienībās visu varēja apgūt.

Ar transportu un materiālo palīdzību jaunsargiem daudz palīdzēja Ādažu pagasta valde un Vangažu pilsētas dome, kā arī Krimuldas pagasts.

Barikādes parādīja, kuram interesēja Latvijas nākotne. Latvijas grūtajās dienās satikāmies dzīvi palikušie leģionāri. Arī Ivo Bernāts, kurš toreiz dienēja armijā, atbrauca pie manis. Sarunā izteicos, ka man nav Latvijas karoga, ko ņemt līdzī uz barikādēm. Viņš, krievu armijas karavīrs, riskēja ar savu brīvību un pat ar dzīvību, bet otrā dienā atveda Latvijas karogu. Ne jau es viens viņu mācīju dzimtenes mīlestību. Viņam Vangažu skolā bija patriotiski fizikultūras skolotāji Ēriks Kalniņš, Ēriks Drīliņš, un fizikas skolotājs Sigurds Šmits.

Latvijas skolās dažos gados izauga nacionāli lepna patriotu paaudze. Ar godbijību jāatsedz galva šīs paaudzes priekšā, vairums ir krituši leģionāru cīņās, cietumos un gūstā.

Andrejs Mazins